

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 118

“Για την ίση μεταχείριση ημεδαπών και αλλοδαπών στην κοινωνική ασφάλεια”

Η Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που συγκλήθηκε στη Γενεύη από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και συνήλθε εκεί στις 6 Ιουνίου 1962, στην τεσσαρακοστή έκτη σύνοδό της, Αφού αποφάσισε να αποδεχτεί διάφορες προτάσεις σχετικές με την ίση μεταχείριση ημεδαπών και αλλοδαπών στην κοινωνική ασφάλεια, ζήτημα που αποτελεί το πέμπτο θέμα της ημερήσιας διάταξης της συνόδου, Αφού αποφάσισε ότι οι προτάσεις αυτές θα λάβουν τη μορφή διεθνούς σύμβασης. Αποδέχεται, σήμερα, 28 Ιουνίου 1962, την παρακάτω σύμβαση που θα αναφέρεται ως “Σύμβαση για την ίση μεταχείριση (κοινωνική ασφάλεια), 1962”.

Άρθρο 1.

Για τους σκοπούς αυτής της σύμβασης :

- α) ο όρος “νομοθεσία” περιλαμβάνει τους νόμους και κανονισμούς, καθώς επίσης και τις καταστατικές διατάξεις που αφορούν στην κοινωνική ασφάλεια,
- β) ο όρος “παροχές” αναφέρεται σε κάθε παροχή, σύνταξη, εισόδημα ή επίδομα, καθώς και σε κάθε τυχόν συμπλήρωμα ή προσαύξηση,
- γ) ο όρος “παροχές που χορηγούνται σύμφωνα με μεταβατικά συστήματα” σημαίνει είτε τις παροχές που χορηγούνται σε πρόσωπα τα οποία πέρασαν μια ορισμένη ηλικία, όταν άρχισε να ισχύει η εφαρμοστέα νομοθεσία, είτε τις παροχές που χορηγούνται με μεταβατική μορφή, έχοντας υπόψη γεγονότα ή περιόδους που πραγματοποιούνται εκτός των πραγματικών εδαφικών ορίων κάποιου Μέλους,
- δ) ο όρος “επίδομα λόγω θανάτου” σημαίνει κάθε ποσό που καταβάλλεται εφάπαξ σε περίπτωση θανάτου,
- ε) ο όρος “κατοικία” σημαίνει τη συνήθη κατοικία,
- στ) ο όρος “καθορισμένος” σημαίνει αυτόν που προσδιορίζεται από την εθνική νομοθεσία ή σύμφωνα με αυτή, με την έννοια του παραπάνω εδαφίου α',
- ζ) ο όρος “πρόσφυγας” έχει την έννοια που προσδιορίζει το πρώτο άρθρο της σύμβασης της 28 Ιουλίου 1951 για την κατάσταση των προσφύγων,
- η) ο όρος “άπατρις” έχει την έννοια που προσδιορίζει το πρώτο άρθρο της σύμβασης της 28 Σεπτεμβρίου 1954 για την κατάσταση των απάτριδων.

Άρθρο 2.

1. Κάθε Μέλος μπορεί να αποδεχτεί τις υποχρεώσεις αυτής της σύμβασης ως προς ένα ή περισσότερους από τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας, για τους οποίους έχει νομοθεσία που εφαρμόζεται αποτελεσματικά στο έδαφός του, στους δικούς του υπηκόους :
 - α) ιατρική περίθαλψη,
 - β) επιδόματα ασθενείας,
 - γ) παροχές μητρότητας,
 - δ) παροχές αναπηρίας,
 - ε) παροχές γήρατος,

- στ) παροχές επιζώντων,
 ζ) παροχές εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών,
 η) παροχές ανεργίας,
 θ) οικογενειακές παροχές.
2. Κάθε Μέλος για το οποίο ισχύει αυτή η σύμβαση πρέπει να εφαρμόζει τις διατάξεις που αναφέρονται στον κλάδο ή τους κλάδους της κοινωνικής ασφάλειας για τους οποίους έχει αποδεχτεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση.
 3. Κάθε Μέλος πρέπει να καθορίζει στην επικύρωσή του τον κλάδο ή τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας για τους οποίους αποδέχεται τις υποχρεώσεις αυτής της σύμβασης.
 4. Κάθε Μέλος που επικυρώνει αυτή τη σύμβαση μπορεί στη συνέχεια να κοινοποιεί στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας ότι αποδέχεται τις υποχρεώσεις της σύμβασης, όσον αφορά σ' έναν ή περισσότερους από τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας οι οποίοι δεν έχουν ήδη περιληφθεί στην επικύρωσή του.
 5. Οι δεσμεύσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο θα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της επικύρωσης και θα συνεπάγονται παρόμοια αποτέλεσμα από την ημερομηνία της κοινοποίησής τους.
 6. Για την εφαρμογή αυτής της σύμβασης, κάθε Μέλος που αποδέχεται τις υποχρεώσεις όσον αφορά σ' έναν οποιοδήποτε κλάδο της κοινωνικής ασφάλειας, οφείλει, ενδεχομένως, να κοινοποιεί στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, τις παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία του τις οποίες θεωρεί ως :
 - α) παροχές διαφορετικές από εκείνες η χορήγηση των οποίων εξαρτάται είτε από άμεση οικονομική συμμετοχή των προστατευόμενων προσώπων ή των εργοδοτών τους, είτε από κάποια προϋπόθεση άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας,
 - β) παροχές που χορηγούνται σύμφωνα με μεταβατικά συστήματα.
 7. Η κοινοποίηση που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο πρέπει να πραγματοποιείται κατά τη στιγμή της επικύρωσης ή της κοινοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 4 αυτού του άρθρου, και, όσον αφορά σε κάθε νομοθεσία που θεσπίζεται μεταγενέστερα, μέσα σε μια προθεσμία τριών μηνών από τη θέπισή της.

Άρθρο 3.

1. Κάθε Μέλος για το οποίο ισχύει αυτή η σύμβαση, πρέπει να παρέχει στους υπηκόους κάθε άλλου Μέλους για το οποίο ισχύει επίσης αυτή η σύμβαση, και οι οποίοι βρίσκονται στο έδαφός του ίση μεταχείριση με τους δικούς του υπηκόους όσον αφορά στη νομοθεσία του, τόσο ως προς την υπαγωγή όσο και ως προς το δικαίωμα σε παροχές, σε κάθε κλάδο κοινωνικής ασφάλειας για το οποίο έχει αποδεχτεί τις υποχρεώσεις της σύμβασης.
2. Όσον αφορά στις παροχές επιζώντων, αυτή η ισότητα μεταχείρισης πρέπει να παρέχεται επίσης και στους επιζώντες των υπηκόων ενός Μέλους για το οποίο ισχύει αυτή η σύμβαση, ανεξάρτητα από την εθνικότητα αυτών των επιζώντων.
3. Ωστόσο, όσον αφορά στις παροχές ενός καθορισμένου κλάδου κοινωνικής ασφάλειας, μπορεί κάποιο Μέλος να μην εφαρμόσει τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων αυτού του άρθρου στους υπηκόους κάθε άλλου Μέλους, το οποίο,

μολονότι διαθέτει μια νομοθεσία σχετική με τον κλάδο αυτό, δεν παρέχει γι' αυτό τον κλάδο ίση μεταχείριση στους υπηκόους του πρώτου Μέλους.

Άρθρο 4.

1. Η ισότητα της μεταχείρισης πρέπει να εξασφαλίζεται, όσον αφορά στην χορήγηση των παροχών, χωρίς την προϋπόθεση της διαμονής. Ωστόσο, μπορεί αυτή να υπόκειται σε προϋπόθεση διαμονής, όσον αφορά στις παροχές ενός καθορισμένου κλάδου κοινωνικής ασφάλειας, προκειμένου για υπηκόους κάθε Μέλους, του οποίου η νομοθεσία εξαρτά την χορήγηση των παροχών του ίδιου κλάδου από την προϋπόθεση διαμονής στο έδαφός του.
2. Παρά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι παροχές που αναφέρονται στην παράγραφο 6α) του άρθρου 2 - εκτός από την ιατρική περίθαλψη, τα επιδόματα ασθενείας, τις παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες και τις οικογενειακές παροχές - μπορούν να παρέχονται, με την προϋπόθεση να έχει διαμείνει ο δικαιούχος στο έδαφος του Μέλους, σύμφωνα με τη νομοθεσία του οποίου οφείλεται η παροχή, ή προκειμένου για παροχές επιζώντων, να έχει διαμείνει ο αποθανών (στο έδαφος του αναφερόμενου Μέλους) για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί, ανάλογα με την περίπτωση, να καθορίζεται περισσότερο :
 - α) από έξι μήνες, αμέσως πριν από την αίτηση παροχών, προκειμένου για παροχές μητρότητας και ανεργίας,
 - β) από πέντε συναπτά έτη, αμέσως πριν από την αίτηση παροχών, προκειμένου για παροχές αναπηρίας, ή πριν από το θάνατο, προκειμένου για παροχές επιζώντων,
 - γ) από δέκα έτη μετά το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας - από τα οποία τα πέντε συναπτά έτη μπορούν να απαιτούνται αμέσως πριν από την αίτηση παροχών - προκειμένου για παροχές γήρατος.
3. Ειδικές διατάξεις μπορούν να θεσπίζονται, όταν πρόκειται για παροχές που χορηγούνται με μεταβατικά συστήματα.
4. Με ειδικές συμφωνίες μεταξύ των ενδιαφερόμενων Μελών θα λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα, εφόσον υπάρχει ανάγκη, για την αποφυγή συρροής παροχών.

Άρθρο 5.

1. Εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 4, κάθε Μέλος το οποίο έχει δεχτεί τις υποχρεώσεις αυτής της σύμβασης για έναν ή περισσότερους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας στους οποίους αναφέρεται αυτή η παράγραφος πρέπει να εξασφαλίζει στους υπηκόους του και τους υπηκόους κάθε άλλου Μέλους που έχει δεχτεί τις υποχρεώσεις αυτής της σύμβασης για κάθε αντίστοιχο κλάδο, σε περίπτωση διαμονής στο εξωτερικό, την υπηρεσία παροχών αναπηρίας, γήρατος, επιζώντων και θανάτου, καθώς και την υπηρεσία συντάξεων για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, με την επιφύλαξη των μέτρων που λαμβάνονται για αυτό, εφόσον παραστεί ανάγκη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8.
2. Σε περίπτωση, όμως, διαμονής στο εξωτερικό, η υπηρεσία χορήγησης παροχών αναπηρίας, γήρατος και επιζώντων του τύπου που αναφέρεται στην παράγραφο 6α του άρθρου 2 μπορεί να εξαρτάται από τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων Μελών στο σύστημα διατήρησης των δικαιωμάτων που προβλέπεται στο άρθρο 7.

3. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται σε παροχές που χορηγούνται σύμφωνα με μεταβατικά συστήματα.

Άρθρο 6.

Εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 4, κάθε Μέλος το οποίο έχει αποδεχτεί τις διατάξεις αυτής της σύμβασης για οικογενειακές παροχές θα πρέπει να εξασφαλίζει τη χορήγηση των οικογενειακών επιδομάτων στους υπηκόους του και στους υπηκόους κάθε άλλου Μέλους που έχει αποδεχτεί τις υποχρεώσεις αυτής της σύμβασης για τον ίδιο κλάδο, όσον αφορά στα παιδιά που διαμένουν στο έδαφος ενός από τα Μέλη αυτά, με τους όρους και περιορισμούς που θα καθοριστούν με κοινή συμφωνία των ενδιαφερόμενων Μελών.

Άρθρο 7.

1. Τα Μέλη για τα οποία ισχύει αυτή η σύμβαση θα πρέπει, με την επιφύλαξη των όρων που αποφασίστηκαν με κοινή συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων Μελών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, να προσπαθούν να συμμετάσχουν σ' ένα σύστημα διατήρησης των δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν και θα αποκτηθούν και αναγνωρίζονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας τους στους υπηκόους των Μελών για τους οποίους ισχύει η σύμβαση αυτή, σε σχέση με όλους τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας για τους οποίους τα ενδιαφερόμενα Μέλη θα έχουν αποδεχτεί τις υποχρεώσεις της σύμβασης.
2. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να προβλέπει κυρίως το συνυπολογισμό των περιόδων ασφάλισης, απασχόλησης ή διαμονής και των εξομοιούμενων προς αυτές περιόδων για τη θεμελίωση, διατήρηση ή επανάκτηση των δικαιωμάτων, καθώς και για τον υπολογισμό των παροχών.
3. Οι επιβαρύνσεις για τις παροχές αναπηρίας, γήρατος και επιζώντων που υπολογίζονται έτσι, θα πρέπει είτε να επιμερίζονται μεταξύ των ενδιαφερομένων Μελών, είτε να αναλαμβάνονται από το Μέλος στο έδαφος του οποίου διαμένουν οι δικαιούχοι, σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται με κοινή συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων Μελών.

Άρθρο 8.

Τα Μέλη για τα οποία ισχύει αυτή η σύμβαση, θα μπορούν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις των άρθρων 5 και 7, είτε με την επικύρωση της σύμβασης του 1935, για τη διατήρηση των δικαιωμάτων για σύνταξη των μεταναστών, είτε με την εφαρμογή μεταξύ τους των διατάξεων αυτής της σύμβασης, σύμφωνα με αμοιβαία συμφωνία, είτε με οποιαδήποτε πολυμερή ή διμερή συμφωνία που εξασφαλίζει την εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων.

Άρθρο 9.

Τα Μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν απ' αυτή τη σύμβαση με ειδικές ρυθμίσεις, χωρίς να θίγουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις άλλων Μελών και με την επιφύλαξη ρύθμισης της διατήρησης των δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν και θα αποκτηθούν με όρους που στο σύνολό τους είναι το ίδιο ευνοϊκοί μ' αυτούς που προβλέπονται στη

σύμβαση αυτή.

Άρθρο 10.

1. Οι διατάξεις αυτής της σύμβασης εφαρμόζονται στους πρόσφυγες και τους απάτριδες χωρίς τον όρο της αμοιβαιότητας.
2. Αυτή η σύμβαση δεν εφαρμόζεται στα ειδικά συστήματα των δημοσίων υπαλλήλων, ούτε στα ειδικά συστήματα των θυμάτων πολέμου καθώς και στη δημόσια αντίληψη.
3. Αυτή η σύμβαση δεν υποχρεώνει κανένα Μέλος να εφαρμόσει τις διατάξεις της σε πρόσωπα που, σύμφωνα με διεθνή κείμενα, εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων της εσωτερικής του νομοθεσίας για κοινωνική ασφάλεια.

Άρθρο 11.

Τα Μέλη για τα οποία ισχύει αυτή η σύμβαση πρέπει να παρέχουν αμοιβαία δωρεάν κάθε διοικητική συνδρομή για να διευκολύνεται η εφαρμογή αυτής της σύμβασης, καθώς και η εκτέλεση των αντίστοιχων νομοθεσιών για την κοινωνική ασφάλεια.

Άρθρο 12.

1. Αυτή η σύμβαση δεν εφαρμόζεται στις παροχές που οφείλονται πριν την έναρξη της ισχύος, για το ενδιαφερόμενο Μέλος, των διατάξεων της σύμβασης που αναφέρονται στον κλάδο κοινωνικής ασφάλειας, σύμφωνα με τον οποίο αυτές οφείλονται.
2. Η έκταση της εφαρμογής της σύμβασης για παροχές που οφείλονται μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεών της, για το ενδιαφερόμενο Μέλος, των σχετικών με τον κλάδο κοινωνικής ασφάλειας σύμφωνα με τον οποίο οφείλονται οι παροχές αυτές για περιπτώσεις που πραγματοποιήθηκαν πριν την έναρξη ισχύος της σύμβασης, θα καθορίζεται με πολυμερή ή διμερή κείμενα ή, εάν λείπουν τέτοια, με τη νομοθεσία του ενδιαφερόμενου Μέλους.

Άρθρο 13.

Η σύμβαση αυτή δεν πρέπει να θεωρείται ότι αναθεωρεί καμιά από τις υπάρχουσες συμβάσεις.

Άρθρο 14.

Οι επίσημες επικυρώσεις αυτής της σύμβασης θα κοινοποιούνται στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για καταχώριση.

Άρθρο 15.

1. Η σύμβαση αυτή δεσμεύει εκείνα μόνο τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας των οποίων την επικύρωση έχει καταχωρίσει ο Γενικός Διευθυντής.
2. Η σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει δώδεκα μήνες μετά την καταχώριση από το Γενικό Διευθυντή των επικυρώσεων δύο Μελών.
3. Στη συνέχεια η σύμβαση αυτή θα αρχίσει να ισχύει για κάθε Μέλος δώδεκα μήνες

μετά την ημερομηνία καταχώρισης της επικύρωσής της.

Άρθρο 16.

1. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση θα μπορεί να την καταγγείλει μετά τη λήξη περιόδου δέκα ετών από την ημερομηνία της αρχικής έναρξης ισχύος της, με πράξη που θα κοινοποιείται για καταχώριση στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας. Η καταγγελία θα ισχύσει ένα χρόνο μετά την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η καταχώρισή της.
2. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση και δεν ασκήσει το δικαίωμα καταγγελίας που προβλέπεται σ' αυτό το άρθρο, μέσα σε ένα χρόνο από τη λήξη της δεκαετίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, θα δεσμεύεται για μια καινούργια δεκαετία και στη συνέχεια, θα μπορεί να καταγγείλει αυτή τη σύμβαση στο τέλος κάθε δεκαετίας και με τους όρους που προβλέπει αυτό το άρθρο.

Άρθρο 17.

1. Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα γνωστοποιεί στα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας την καταχώριση όλων των επικυρώσεων και των καταγγελιών που θα του κοινοποιούνται από τα Μέλη της Οργάνωσης.
2. Γνωστοποιώντας στα Μέλη της Οργάνωσης την καταχώριση της δεύτερης από τις επικυρώσεις που θα του έχουν κοινοποιηθεί, ο Γενικός Διευθυντής θα επισημαίνει στα Μέλη της Οργάνωσης την ημερομηνία από την οποία θα αρχίσει να ισχύει η σύμβαση αυτή.

Άρθρο 18.

Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα κοινοποιεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, για καταχώριση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, πλήρεις πληροφορίες σχετικά με όλες τις επικυρώσεις και τις πράξεις καταγγελίας που θα έχει καταχωρίσει σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα.

Άρθρο 19.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, κάθε φορά που θα το κρίνει αναγκαίο, θα υποβάλλει στη Γενική Συνδιάσκεψη έκθεση πάνω στην εφαρμογή αυτής της σύμβασης και θα εξετάζει αν πρέπει να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της Συνδιάσκεψης θέμα ολικής ή μερικής αναθεώρησής της.

Άρθρο 20.

1. Σε περίπτωση που η Συνδιάσκεψη ψηφίσει νέα σύμβαση που θα αναθεωρεί ολικά ή μερικά τη σύμβαση αυτή και εφόσον η νέα σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά :
 - α) η επικύρωση από ένα Μέλος της νέας αναθεωρητικής σύμβασης θα επιφέρει αυτοδίκαια και ανεξάρτητα από τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου 16 την άμεση καταγγελία αυτής της σύμβασης, με την επιφύλαξη ότι θα έχει τεθεί σε ισχύ η νέα αναθεωρητική σύμβαση,

- β) από την ημέρα που θα αρχίσει να ισχύει η νέα αναθεωρητική σύμβαση παύει η δυνατότητα για τα Μέλη να επικυρώσουν αυτή τη σύμβαση.
2. Η σύμβαση αυτή θα παραμείνει σε κάθε περίπτωση σε ισχύ με τη σημερινή μορφή και το περιεχόμενό της για τα Μέλη εκείνα που την έχουν επικυρώσει και δε θα επικυρώσουν την αναθεωρητική σύμβαση.

Άρθρο 21.

Το γαλλικό και το αγγλικό κείμενο αυτής της σύμβασης είναι εξίσου αυθεντικά .